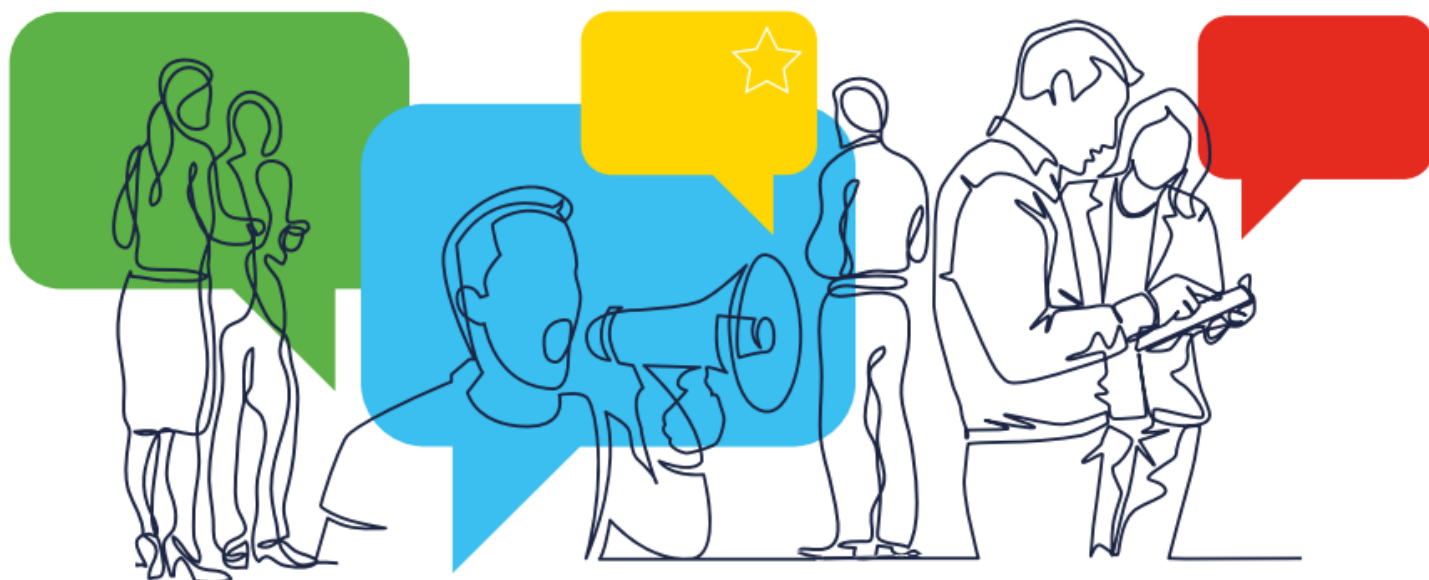




FORUM EUROPEJSKIEJ INICJATYWY OBYWATELSKIEJ

Polityka spójności w regionie na rzecz
równości i zachowania kultury regionu



LEARN - DISCUSS - CONNECT - SEEK ADVICE

Inicjatywa „Polityka spójności w regionie na rzecz równości i zachowania kultury regionu”

„Polityka spójności w regionie na rzecz równości i zachowania kultury regionu” to jedenasta europejska inicjatywa obywatelska (EIO), w przypadku której udało się zebrać wymaganą liczbę głosów. Jej celem jest, aby polityka spójności:

- zapewniała równość regionom, które ze względu na cechy narodowe, etniczne, kulturowe, religijne lub językowe różnią się od regionów z nimi sąsiadujących
- zapewniała tym regionom równe szanse w dostępie do różnych funduszy UE
- gwarantowała im zachowanie ich specyfiki i właściwy rozwój gospodarczy, zapobiegała powstawaniu zaległości gospodarczych oraz pozwalała utrzymać spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną, tak aby kontynuować rozwój UE i utrzymać jej różnorodność kulturową.

Organizatorzy inicjatywy rozpoczęli przygotowania już w 2011 r., czyli przed wejściem w życie pierwszego rozporządzenia w sprawie europejskiej inicjatywy obywatelskiej. W trakcie kampanii organizatorom udało się zmobilizować wiele różnych społeczności w całej Europie, w efekcie czego zebrano ponad milion zweryfikowanych podpisów.

Początkowo Komisja odmówiła w 2013 r. rejestracji tej inicjatywy, jednak ostatecznie została ona zarejestrowana warunkowo **7 maja 2019 r.** Inicjatywę zarejestrowano przy założeniu, że jej celem jest wezwanie Komisji do przedstawienia wniosków ustawodawczych określających zadania, cele priorytetowe i elementy składowe funduszy strukturalnych oraz pod warunkiem, że działania, które mają zostać sfinansowane, będą prowadzić do wzmocnienia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej Unii.

Początki kampanii były trudne w porównaniu z innymi udanymi inicjatywami. Aby zniwelować wpływ pandemii koronawirusa, okres przewidziany na zbieranie podpisów przedłużono o rok, do 4 kwietnia 2021 r. [zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2020/1042, decyzją C(2020) 9226 i decyzją C(2021) 1121]. Pomimo początkowych trudności zgromadzono rekordową liczbę **1 269 351 zweryfikowanych deklaracji poparcia**. Wymagane progi udało się osiągnąć w aż **ośmiu krajach**

UE.

Inicjatywę oficjalnie przedłożono Komisji Europejskiej do zbadania **4 marca 2025 r.** (zob. komunikat prasowy). W odpowiedzi **3 września 2025 r.** Komisja opublikowała komunikat, w którym przedstawił a swoje stanowisko.

Odmowa rejestracji

26.07.2013 r.

Zarejestrowanie inicjatywy

7.05.2019 r.

Rozpoczęcie zbierania podpisów

7.05.2019 r.

Zakończenie zbierania podpisów

7.05.2021 r.

(Termin przedłużony z powodu pandemii COVID-19)

Przedłożenie inicjatywy Komisji Europejskiej

4.03.2025 r.

Odpowiedź Komisji Europejskiej

3.09.2025 r.

Rady dla organizatorów inicjatyw

Poniżej zamieszczamy przydatne rady organizatorów inicjatywy „Polityka spójności w regionie na rzecz równości i zachowania kultury regionu”, które pomogą organizatorom przyszłych inicjatyw w zaplanowaniu skutecznej kampanii.

Przemyśl skład grupy organizatorów

Najlepiej, jeśli każdy członek będzie odpowiedzialny za zarządzanie kampanią w swoim kraju lub regionie.

Twoją największą podporą są wolontariusze

W pierwszej kolejności nawiąż współpracę z zapałonymi aktywistami, zanim zatrudnisz fachowy personel, który wykona pracę tam, gdzie zabraknie rąk do pracy.

Wyjdź poza ramy prawodawstwa

Europejska inicjatywa obywatelska nie zawsze prowadzi bezpośrednio do przyjęcia nowych przepisów, służy również podniesieniu świadomości społeczeństwa, umieszczeniu pomijanych dotąd

d kwestii w programie UE oraz budowaniu trwałych sieci współpracy.

Dostosuj przekaz do odbiorców

Unikaj ogólnikowych komunikatów – zadбай o to, by przekaz brzmiał autentycznie i był dostosowany do lokalnych warunków oraz by nagłaśniały go cenione autorytety.

Liczy się wytrwałość

Nie ustępuj w obliczu wyzwań prawnych, politycznych i praktycznych, to od Twojej wytrwałości zależy powodzenie inicjatywy. Przygotuj się na potencjalne trudności, ucząc się od doświadczonych organizatorów – wykorzystaj w tym celu webinary i warsztaty organizowane w ramach forum EIO.

Dowiedz się więcej o tej inicjatywie z postu zamieszczonego przez jednego z organizatorów – Attilę Dabisa (https://citizens-initiative-forum.europa.eu/citizens-experiences/blogs/ingredients-success-think-strategically-tailor-your-messages-and-be_en)

Strategia budowa fundamentem tej inicjatywy

Przygotowania

„Nasza inicjatywa była jedną z pierwszych europejskich inicjatyw obywatelskich, dlatego nie mogliśmy czerpać z doświadczeń innych” – organizator inicjatywy „Polityka spójności w regionie na rzecz równości i zachowania kultury regionu”

Organizatorzy inicjatywy rozpoczęli przygotowania w 2011 r., czyli jeszcze przed wejściem w życie pierwszego rozporządzenia w sprawie europejskiej inicjatywy obywatelskiej. Na etapie przygotowań organizatorzy mieli przed sobą jasno wytyczony cel i skupili się na starannym sformułowaniu treści inicjatywy. Ważne dla nich było, aby była ona zgodna z traktatami UE, a także uwzględniała trudne doświadczenia społeczności zamieszkałych na obszarach, które nazwali „regionami narodowymi”. Organizatorzy porozumieli się również z ekspertami w dziedzinie prawa UE, aby upewnić się, że Komisja nie będzie mogła odrzucić wniosku o rejestrację inicjatywy, motywując to tym, że nie ma

kompetencji do podjęcia działań w tym zakresie.

„Staraliśmy się wyrazić nasze cele w sposób, który pozwoliłby nam zdobyć poparcie różnych społeczności w całej Europie, bez względu na ich sytuację gospodarczą” – organizator inicjatywy „Polityka spójności w regionie na rzecz równości i zachowania kultury regionu”

Etap przygotowań nie okazał się łatwy dla organizatorów inicjatywy „Polityka spójności w regionie na rzecz równości i zachowania kultury regionu”, gdyż 26 lipca 2013 r. ich pierwszy wniosek o jej rejestrację został przez Komisję Europejską odrzucony. Odmowa uzasadniona była tym, że cele inicjatywy wykraczają poza kompetencje Komisji w zakresie przedkładania unijnych wniosków ustawodawczych. Od decyzji Komisji odwołano się przed Europejskim Trybunałem Sprawiedliwości, który utrzymał w mocy częściową rejestrację ([komunikat prasowy](#)). W rezultacie upłynęło kilka lat, zanim udało się formalnie zarejestrować inicjatywę, co ostatecznie nastąpiło 7 kwietnia 2019 r.

Budowanie sieci partnerów i wolontariuszy miało zasadnicze znaczenie dla powodzenia tej inicjatywy. Uzyskała ona poparcie 20 organizacji i 60 gmin. Organizatorzy zdobyli również dla niej poparcie licznych organizacji patronackich, takich jak Federalny Związek Europejskich Grup Narodowościowych, Wolne Przymierze Europejskie i Europejska Sieć na rzecz Równości Języków.

Zapewnienie inicjatywie widoczności w sieci także miało ogromne znaczenie, ponieważ podpisy zbierano podczas pandemii koronawirusa, a zatem wydarzenia z udziałem osobistym nie mogły się odbyć. Organizatorzy stworzyli wielojęzyczną stronę internetową, na której przybliżyli kontekst inicjatywy i jej cele oraz podali informacje o zasobach, jakimi dysponują. Zadbali też o obecność w mediach społecznościowych: w serwisach [Facebook](#) (8 400 obserwujących), [Instagram](#) (345 obserwujących), [X \(były Twitter\)](#) (649 obserwujących).

Wyjaśnienie

W przypadku EIO zarejestrowanych po 1 stycznia 2020 r. organizatorzy mają do sześciu miesięcy od daty rejestracji na rozpoczęcie zbierania podpisów, co daje im czas na przygotowania. Przed tą zmianą przepisów należało rozpocząć zbieranie podpisów natychmiast po rejestracji inicjatywy przez Komisję Europejską.

Pozyskane fundusze i zasoby

Organizatorzy inicjatywy „Polityka spójności w regionie na rzecz równości i zachowania kultury regionu” pozyskali wsparcie i fundusze na łączną kwotę 11 933 euro.

Źródła finansowania (w euro)

Uwaga: Więcej informacji na temat wsparcia i finansowania tej inicjatywy można znaleźć na [tej stronie Komisji](#). Wymagane jest zgłaszanie tylko wkładów w wysokości powyżej 500 euro na sponsora.

Strategia prowadzenia kampanii i plan zbierania podpisów

Na jeden z krajów, w których najintensywniej były zbierane podpisy, organizatorzy wybrali Węgry ze względu na historycznie silne wyczulenie na sytuację regionów z mniejszością narodową . Dodatkowo wyznaczyli w całej Unii Europejskiej „regiony narodowe”, w których można by przekroczyć próg podpisów wymagany dla danego kraju, tak aby osiągnąć niezbędne minimum ważnych głosów w siedmiu krajach. Regiony te to między innymi Katalonia i Kraj Basków w Hiszpanii, Flandria w Belgii, Gaeltacht w Irlandii i Seklerszczyzna w Rumunii.

„Z naszych doświadczeń wynika, że jeśli sformułuje się odpowiednie komunikaty we współpracy z lokalnymi partnerami i jeśli rozpowszechniać je będą lokalne autorytety – politycy, celebryci, influencerzy – dzięki mediom społecznościowym liczba podpisów może poszybować” – organizator inicjatywy „Polityka spójności w regionie na rzecz równości i zachowania kultury regionu”

Kampanię prowadzono jako serię „**minikampanii**” **dostosowanych do warunków lokalnych**

. Zdaniem organizatorów absolutnie niezbędne okazały się umiejętności narracyjne i interpersonalne. Same fakty i liczby to za mało, aby skutecznie zachęcić ludzi do działania. Organizatorzy musieli wyrazić swój przekaz w sposób wzbudzający odpowiednie emocje u odbiorców z różnych środowisk kulturowych, społecznych i politycznych. Wymagało to opowiedzenia w lokalnych językach autentycznych historii, w które odbiorcy mogli się wczuć, opisujących życie i codzienną walkę ludzi, których dotyczyła inicjatywa.

Organizatorzy podkreślili, że budowanie narracji w oparciu o empatię i autentyczne przeżycia pozwala uchwycić różne odcienie ludzkich emocji. Refleksja nad naturą ludzką okazała się niezbędną do zrozumienia głębiej ukrytych warstw motywacji, która skłaniała ludzi do podpisania się pod europejską inicjatywą obywatelską. W czasach zalewu informacjami odbiorcy często czują się przytłoczeni i zubożeni. Opisane w przemyślany sposób, autentyczne historie pomogły przedrzeć się przez szum informacyjny i dotrzeć do ludzi z przekazem po to, by mogli przystanąć, zastanowić się nad słuszością inicjatywy i wyrazić dla niej poparcie. Doświadczenia organizatorów są dowodem na to, że budowanie narracji nie jest jedynie metodą promowania – to fundament kampanii.

Proces zbierania i weryfikacji podpisów

Organizatorzy inicjatywy „Polityka spójności w regionie na rzecz równości i zachowania kultury regionu” korzystali z **centralnego systemu zbierania deklaracji online**. Organizatorzy wykorzystali sieć partnerów i wolontariuszy do tego, by utrzymać dynamikę działań i nagłaśniać kampanię nieprzerwanie przez cały okres zbierania podpisów.

Zbieranie podpisów **zakończyło się 7 kwietnia 2021 r.** W następstwie przedłużenia okresu zbierania podpisów zgromadzono w sumie 1 418 659 podpisów w 27 krajach UE. W procesie formalnej weryfikacji organy krajowe ostatecznie zatwierdziły **1 269 351 podpisów**. Wymagane progi osiągnięto w **ośmiu państwach członkowskich**.

Liczba deklaracji poparcia dla inicjatywy „Polityka spójności w regionie na rzecz równości i zachowania kultury regionu” w podziale na państwa członkowskie

Na mapie oznaczono zielonym znaczkiem kraje Unii, w których osiągnięto wymagany **minimalny próg podpisów**. Inicjatywa „Polityka spójności w regionie na rzecz równości i zachowania kultury regionu” osiągnęła minimalny próg podpisów w **ośmiu państwach członkowskich**. Tabela z wyszczególnieniem liczby podpisów zebranych w każdym kraju jest dostępna na [stronie Komisji na temat tej inicjatywy](#).

Po uzyskaniu zatwierdzenia podpisów organizatorzy strategicznie opóźnili przedłożenie inicjatywy Komisji Europejskiej, gdyż zdecydowali się zaczekać na nowy skład Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej po wyborach europejskich, licząc na bardziej sprzyjający odbiór. **4 marca 2025 r.** inicjatywę oficjalnie przedłożono Komisji Europejskiej, co oznacza, że od tego momentu Komisja miała sześć miesięcy na jej zbadanie.

Wyjaśnienie

W przypadku inicjatyw zarejestrowanych po 1 stycznia 2020 r. organizatorzy muszą je przedłożyć Komisji w terminie 3 miesięcy od otrzymania ostatniego certyfikatu z weryfikacji przeprowadzonej przez organy państw członkowskich, zawierającego liczbę ważnych podpisów w poszczególnych krajach. Przed wprowadzeniem tej zmiany nie obowiązywał żaden termin na przedłożenie inicjatywy.

Przed przedłożeniem inicjatywy Komisji organizatorzy skupili swoje wysiłki na mniej widocznej i bardziej dyplomatycznej stronie całego procesu. Obejmowało to zakulisowe rozmowy z członkami Komisji Europejskiej i posłami do Parlamentu Europejskiego.

Wpływ inicjatywy

Formalne przedłożenie inicjatywy i spotkania z Komisją

Po formalnym przedłożeniu inicjatywy 4 marca 2025 r. organizatorzy spotkali się 25 marca 2025 r. z **Raffaele Fitto, wiceprzewodniczącym wykonawczym Komisji Europejskiej do spraw spójności i reform** ([fotorelacja](#)).

(© Unia Europejska, 2025)

Wysłuchanie publiczne w Parlamencie Europejskim

25 czerwca 2025 r. w Parlamencie Europejskim odbyło się **wysłuchanie publiczne** na temat inicjatywy „Polityka spójności w regionie na rzecz równości i zachowania kultury regionu” ([nagranie](#)). Organizatorzy przedstawili cele inicjatywy i omówili je z **posłami do Parlamentu Europejskiego** ([nagranie z wysłuchania w PE](#)).

Debata plenarna w Parlamencie Europejskim

Inicjatywa była przedmiotem debaty na sesji plenarnej Parlamentu Europejskiego 10 lipca 2025 r. ([nagranie](#)).

Formalna odpowiedź Komisji Europejskiej

3 września 2025 r. Komisja przyjęła [komunikat](#), w którym przedstawiła swoją odpowiedź na inicjatywę. W komunikacie oceniono wartość każdej z propozycji zawartych w inicjatywie, podanych w decyzji o rejestracji ([komunikat prasowy](#)).

Komisja potwierdziła swoje zobowiązanie do zapewnienia niedyskryminacyjnego dostępu do finansowania z budżetu unijnego oraz do egzekwowania równego traktowania w ramach polityki spójności. Podkreśliła przy tym jednak, że nie ma kompetencji do definiowania „regionów narodowych” lub uznawania danych obszarów za takowe ani do zmiany krajowych granic administracyjnych takich obszarów. Stwierdziła ponadto, że nie są konieczne żadne dodatkowe zmiany legislacyjne, ponieważ obowiązujące traktaty i ramy prawne zapewniają już wystarczającą ochronę mniejszości narodowych, obok szerokiej możliwości udzielania wsparcia na rzecz rozszerzenia wykazu regionów, o których mowa w art. 174 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, ponieważ dysproporcje regionalne są przede wszystkim wynikiem czynników strukturalnych i gospodarczych, a nie specyfiki kulturowej lub językowej.

Ponadto w ramach prac nad kolejnymi wieloletnimi ramami finansowymi na lata 2028–2034 Komisja zaproponowała wzmocnioną i zmodernizowaną politykę na rzecz spójności i wzrostu gospodarczego. Ramy te mają zagwarantować, że państwa członkowskie wprowadzą odpowiednie mechanizmy zapewniające zgodność z Kartą praw podstawowych i poszanowanie praworządności w planach partnerstwa krajowego i regionalnego. Komisja w sposób wyraźny zastrzegła, że w razie niespełnienia tych warunków powiązane płatności zostaną wstrzymane.

Jakie czynniki umożliwiły zebranie wymaganej liczby podpisów?

Przygotowania poparte strategią

Cele inicjatywy sformułowano w taki sposób, aby wywoływały oddźwięk zarówno w społecznościach nią objętych, jak i wśród ogółu społeczeństwa. Przekaz był dostosowany do odbiorców i nagłaśniany przez lokalne osobistości cieszące się zaufaniem, co pomogło zdobyć właściwy rozgłos.

Prowadzenie kampanii głównie w internecie

Po wybuchu pandemii COVID-19 kampania szybko została dostosowana. Ponad 80 proc. podpisów zebrano online, za pośrednictwem platformy internetowej Komisji. Skorzystanie z tej platformy pozwoliło uzyskać szeroki zasięg przy jednoczesnym utrzymaniu bezpieczeństwa danych.

Wytrwałość w działaniu

Pomimo sceptycyzmu, wyzwiań prawnych i zakłóceń związanych z pandemią organizatorzy nie ustawali w wysiłkach. To dzięki ich determinacji udało się pokonać przeszkody i ostatecznie osiągnąć wymagane progi.

Dodatkowe informacje

Dodatkowe informacje dotyczące inicjatywy „Polityka spójności w regionie na rzecz równości i zachowania kultury regionu” są dostępne na [stronie Komisji na temat tej inicjatywy](#).